2013 РІК

У 2013 році ООН організовує проведення наступних міжнародних років:

Міжнародний рік квіноа. Відзначається згідно з рішенням Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/66/221 від 22 грудня 2011 р.)

Міжнародний рік водного співробітництва. Відзначається згідно з рішенням Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/65/154 від 20 грудня 2010 р.)

Цього року виповнюється:

1030 років від дня народження Антонія Печерського (983–1073), церковного діяча Київської Русі, одного із засновників Києво-Печерського монастиря

960 років від дня народження Володимира Мономаха (Володимир-Василій Всеволодович Мономах) (1053–1125), державного та політичного діяча Київської Русі, великого князя Київського

820 років тому (1193) стало відомим м. Чорнобиль (Київська обл.)

775 років тому (1238) стало відомим м. Дрогобич (Львівська обл.)

520 років тому (1493) вперше в історичних джерелах було згадано м. Хмельницький під назвою Плоскирів (до 1954 р. – Проскурів)

510 років від дня народження Нострадамуса (Мішель де Нотрдам) (1503–1566), французького астролога, лікаря, поета

225 років від дня народження Григорія Степановича Тарновського (1788–1853), українського мецената

225 років з часу заснування (1788) Миколаївського суднобудівного заводу ім. 61 комунара

210 років тому (1803) засновано Бібліотеку Львівського медичного училища

210 років від дня народження Остапа Микитовича Вересая (1803–1890), українського кобзаря

125 років від дня народження Костянтина Прохоровича Зленка (1888–1965),

українського письменника, культурно-освітнього діяча

120 років від часу відкриття (1893) трипільської культури

120 років тому (1893) засновано Бібліотеку Львівського історичного музею

120 років тому (1893) засновано Центральну бібліотеку ім. М. Горького Кременчуцької міської ЦБС для дорослих (нині – Центральна міська бібліотека імені Максима Горького)

120 років тому (1893) засновано Центральну бібліотеку Первомайської ЦБС

110 років від дня народження Василя Яковича Вражливого (справж. – Штанько) (1903–1937), українського письменника

80 років із дня заснування (1933) Харківського державного академічного російського драматичного театру ім. О. С. Пушкіна

75 років від часу заснування (1938) Кіровоградського академічного українського музично-драматичного театру ім. М. Л. Кропивницького

75 років від часу заснування (1938) Національної Спілки художників України

60 років тому (1953) було засновано Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР (нині – Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України)

275 років із дня смерті Григорія Івановича Граб'янки (? – бл. 1738), українського

військового діяча, козацького літописця (автор відомого літопису)

СІЧЕНЬ

1

Новорічне свято

190 років від дня народження Шандора Петефі (1823–1849), угорського поета, прозаїка, публіциста

150 років від дня народження П’єра де Кубертена (1863–1937), французького

громадського діяча, педагога, історика, літератора

100 років від дня народження Леоніда Наумовича Волинського (справж. –Рабинович) (1913–1969), українського художника театру, графіка, письменника

2

150 років від дня народження Олександра Івановича Степаніва (1863–?), українського військового діяча

3

100 років від дня народження Натана Самійловича Рибака (1913–1978), українського письменника

4

370 років від дня народження Ісаака Ньютона (1643–1727), англійського вченого (один із основоположників сучасного природознавства)

5

150 років від дня народження Мелітона Антоновича Баланчивадзе (1863–1937), грузинського композитора

100 років від дня народження Василя Олександровича Войцеховича (1913–1987), українського письменника

6

Святвечір. Багата кутя

75 років від дня народження Лариси Юхимівни Шепітько (1938–1979), українського та російського кінорежисера, актриси

7

Різдво Христове

220 років від дня народження Сильвестера Венжика Грози (1793–1849), польського письменника, публіциста (представник «української школи» в польській літературі)

160 років від дня народження Миколи Миколайовича Аркаса (1853–1909), українського композитора, історика, мецената, культурно-освітнього та громадського діяча

8

Собор Пресвятої Богородиці. Святки

125 років від дня народження Гната Петровича Юри (1888–1966), українського актора, режисера

100 років від дня народження Ярослава Васильовича Смєлякова (1913–1972), російського поета

75 років від дня народження Василя Семеновича Стуса (1938–1985), українського поета, перекладача, правозахисника

10

175 років від дня народження Григорія Івановича Воробкевича (1838–1884), українського поета

130 років від дня народження Олексія Миколайовича Толстого (1883–1945), російського письменника

12

180 років від дня народження Євгена Дюрінга (1833–1921), німецького філософа, економіста

110 років від дня народження Ігоря Васильовича Курчатова (1903–1960), російського фізика

13

Щедра кутя

100 років від дня народження Василя Федоровича Форостецького (1913–1981), українського графіка, живописця

14

Новий рік за старим стилем

День Святого Василя Великого

17

150 років від дня народження Костянтина Сергійовича Станіславського (справж. – Алексєєв) (1863–1938), російського режисера, актора, педагога, теоретика театру

90 років від дня народження Мирослава Олександровича Мороза (1923–2006), українського бібліографа, літературознавця

18

Святвечір водохресний. Голодна кутя

19

Богоявлення. Хрещення Господнє. Водохреще

20

Собор святого Іоанна Предтечі

21

100 років від дня народження Григорія Антоновича Нудьги (1913–1994), українського літературознавця, фольклориста, критика

22

День Соборності та Свободи України

225 років від дня народження Джорджа Ноела Гордона Байрона (1788–1824), англійського поета

80 років від дня народження Анатолія Юрійовича Мокренка (1933), українського співака

23

230 років від дня народження Стендаля (справж. – Анрі Марі Бейль) (1783–1842), французького письменника

130 років від дня народження Михайла Івановича Донця (1883–1941), українського співака

110 років від дня народження Григорія Васильовича Александрова (1903–1983) (справж. – Мормоненко), російського кінорежисера

24

150 років від дня народження Остапа Йосиповича Нижанківського (1863–1919), українського композитора, хорового диригента, музично-громадського діяча

80 років від дня народження Євгена Михайловича Дударя (1933), українського письменника-сатирика, артиста розмовного жанру

25

День Тетяни

75 років від дня народження Володимира Семеновича Висоцького (1938–1980), російського поета, актора

26

Міжнародний день митних служб

150 років від дня народження Павла Олексійовича Кошиця (справж. – Порай-Кошиць) (1863–1904), українського та російського співака

150 років із дня смерті Платона Федоровича Симиренка (1821–1863), українського цукрозаводчика

27

Міжнародний день пам’яті жертв Голокосту

28

110 років від дня народження Юлія Сергійовича Мейтуса (1903–1997), українського композитора

29

День пам’яті Героїв Крут

30

90 років від дня народження Леоніда Іовича Гайдая (1923–1993), російського кінорежисера

Цього місяця виповнюється:

80 років тому (1933) вийшов перший номер щомісячного літературно-художнього журналу «Радянська література» (нині – журнал «Вітчизна»)

ЛЮТИЙ

2

150 років від дня народження Тимотея (Тимофій) Гнатовича Бордуляка (1863–1936), українського письменника

3

150 років від дня народження Климентини Карлівни Попович-Боярської (1863–1945), української письменниці, громадської діячки

100 років від дня народження Євгена Йосиповича Єніна (1913–1994), українського диригента

80 років від дня народження Романа Мироновича Корогодського (1933–2005), українського літературознавця, мистецтвознавця

4

140 років від дня народження Михайла Михайловича Пришвіна (1873–1954), російського письменника

6

120 років від дня народження Віктора Борисовича Шкловського (1893–1984), російського письменника, літературознавця, критика

110 років від дня народження Юрія Юрійовича Шовкопляса (1903–1978), українського письменника

7

150 років від дня народження Мечислава Солтиса (1863–1929), українського та польського композитора, диригента, педагога, музично-громадського діяча

9

230 років від дня народження Василя Андрійовича Жуковського (1783–1852), російського поета, перекладача, художника

10

240 років від дня народження Василя Назаровича Каразіна (1773–1842), українського та російського вченого, винахідника, освітнього та громадського діяча, публіциста

12

Собор трьох святителів – Василя Великого, Іоанна Золотоустого, Григорія Двоєслова

13

170 років від дня народження Миколи Андрійовича Вербицького (1843–1909), українського письменника, педагога, громадського діяча

140 років від дня народження Федора Івановича Шаляпіна (1873–1938), російського співака

130 років від дня народження Євгена Багратіоновича Вахтангова (1883–1922), російського режисера, актора, педагога

110 років від дня народження Жоржа Сіменона (1903–1989), французького письменника

14

День Святого Валентина

200 років від дня народження Олександра Сергійовича Даргомижського (1813–1869),

російського композитора

15

Стрітення Господнє

День вшанування учасників бойових дій на території інших держав

16

День відновлення незалежності Литовської держави

200 років від дня народження Семена Степановича Гулака-Артемовського (справж. –Артемовський) (1813–1873), українського та російського оперного співака, композитора, актора, драматурга

17

70 років від дня народження Раїси Степанівни Недашківської (1943), української актриси театру і кіно

19

540 років від дня народження Миколая Коперника (1473–1543), польського та німецького астронома, математика (творець геліоцентричної теорії світу)

20

Всесвітній день соціальної справедливості

125 років від дня народження Василя Олександровича Барвінського (1888–1963), українського композитора, піаніста, музикознавця, педагога

21

Міжнародний день рідної мови

23

День захисника Вітчизни

110 років від дня народження Юліуса Фучіка (1903–1943), чеського письменника, критика, публіциста, національного героя Чехії

24

День Незалежності Естонської Республіки

150 років від дня народження Порфирія Устиновича Молчанова (1863–1945), українського композитора, педагога

140 років від дня народження Енріко Карузо (1873–1921), італійського співака

26

150 років від дня народження Івана Миколайовича Бажанського (1863–1933), українського письменника, педагога

27

100 років від дня народження Ірвіна Шоу (1913–1984), американського письменника, драматурга, кіносценариста

28

480 років від дня народження Мішеля де Монтеня (1533–1592), французького філософа, письменника

120 років від дня народження Всеволода Іларіоновича Пудовкіна (1893–1953), російського кінорежисера, теоретика кіно

75 років від дня народження Стефана Васильовича Турчака (1938–1988), українського диригента

БЕРЕЗЕНЬ

1

150 років від дня народження Федора Сологуба (справж. – Федір Кузьмич Тетерніков) (1863–1927), російського письменника-символіста

150 років від дня народження Олексія Михайловича Гуляєва (1863–1923), українського правознавця

75 років від дня народження Бориславa Миколайовича Брондукова (1938–2004), українського актора

2

190 років від дня народження Костянтина Дмитровича Ушинського (1823–1871), російського педагога

3

125 років від дня народження Левка Євгеновича Чикаленка (1888–1965), українського археолога, громадсько-політичного діяча

125 років від дня народження Наталени Андріанівни Королевої (1888–1966), української письменниці, актриси, мистецтвознавця

5

110 років від дня народження Наталі Львівни Забіли (1903–1985), української письменниці, перекладача, драматурга

8

Міжнародний жіночий день (Міжнародний день прав жінок і миру)

9

День землевпорядника

День народження Тараса Григоровича Шевченка (1814–1861), українського письменника, художника, мислителя

11

150 років від дня народження Володимира Іполитовича Липського (1863–1937), українського ботаніка

125 років від дня народження Василя Михайловича Чечвянського (справж. – Губенко) (1888–1938), українського письменника-сатирика

12

150 років від дня народження Володимира Івановича Вернадського (1863–1945), українського та російського вченого-енциклопедиста, природознавця, мінералога, геохіміка

100 років від дня народження Сергія Володимировича Міхалкова (1913–2009), російського письменника, громадського діяча

13

125 років від дня народження Антона Семеновича Макаренка (1888–1939), українського та російського письменника, педагога

14

100 років від дня народження Василя Григоровича Томашевського (1913–?), українського архітектора, художника, скульптора (Канада)

15

Всесвітній день прав споживача

17

День працівників житлово-комунального господарства і побутового обслуговування населення

110 років від дня народження Юрія Дольд-Михайлика (справж. – Юрій Петрович Михайлик) (1903–1966), українського письменника

80 років від дня народження Олексія Семеновича Онищенка (1933), українського

філософа, культуролога, соціолога, історика, громадського діяча (директор НБУВ)

18

200 років від дня народження Хрістіана Фрідріха Геббеля (1813–1863), німецького письменника

21

Міжнародний день боротьби за ліквідацію расової дискримінації

Всесвітній день поезії

22

День сорока мучеників Севастійських (сорок мучеників)

Всесвітній день водних ресурсів (Всесвітній день води)

23

Всесвітній метеорологічний день

24

Всесвітній день боротьби із захворюванням на туберкульоз

Всеукраїнський день боротьби із захворюванням на туберкульоз

25

Міжнародний день солідарності із жертвами рабства та трансатлантичної работоргівлі

День Служби безпеки України

100 років від дня народження Василя Павловича Козаченка (1913–1995), українського письменника

26

День внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України

530 років від дня народження Рафаеля (власне – Раффаелло Санті (Санціо)) (1483

–1520), італійського живописця, архітектора

27

Міжнародний день театру

28

150 років від дня народження Олексія Львовича Суходольського (1863–1936), українського актора, режисера театру

29

150 років від дня народження Леоніда Яковича Манька (1863–1922), українського драматурга, актора

30

День Теплого Олекси

160 років від дня народження Вінсента (Вінсент Віллем) Ван Гога (1853–1890), голландського живописця

100 років від дня народження Олексія Григоровича Івахненка (1913–2007), українського вченого у галузі інформатики, обчислювальної техніки

КВІТЕНЬ

1

Міжнародний день птахів

День сміху

140 років від дня народження Сергія Васильовича Рахманінова (1873–1943), російського композитора, піаніста, диригента

100 років від дня народження Федора Семеновича Лазорика (1913–1969), українського письменника (Словаччина)

2

Всесвітній день поширення інформації щодо проблем аутизму

3

110 років від дня народження Лесі Верховинки (справж. – Ярослава Миколаївна Кучковська) (1903–1936), української письменниці

4

Міжнародний день просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги в діяльності щодо розмінування

6

140 років від дня народження Бориса Володимировича Підгорецького (1873–1919), українського композитора, етнографа, музичного критика, педагога

130 років від дня народження Олександра Микитовича Марзєєва (1883–1956), українського гігієніста

7

Благовіщення Пресвятої Богородиці

Всесвітній день здоров’я

День геолога

120 років від дня народження Василя Степановича Василька (справж. – Міляєв) (1893–1972), українського режисера, актора, театрознавця, педагога

8

110 років від дня народження Бориса Тенети (справж. – Борис Йосипович Гурій) (1903–1935), українського письменника

11

Міжнародний день визволення в’язнів фашистських концтаборів

100 років від дня народження Володимира Гнатовича Хоткевича (1913–1982), українського фізика

12

Міжнародний день польоту людини в космос

Всесвітній день авіації і космонавтики

День працівників ракетно-космічної галузі

190 років від дня народження Олександра Миколайовича Островського (1823–1886), російського драматурга

125 років від дня народження Генріха Густавовича Нейгауза (1888–1964), російського піаніста, педагога

14

125 років від дня народження Леоніда Арсенійовича Булаховського (1888–1961), українського мовознавця, педагога

15

90 років від дня народження Григорія Гордійовича Шишка (1923–1994), українського

живописця

80 років від дня народження Бориса Натановича Стругацького (1933), російського письменника, перекладача, сценариста

16

100 років від дня народження Леоніда Дмитровича Іванова (1913–1972), українського літературознавця, педагога

17

100 років від дня народження Гавриїла Надя (1913–1983), русинського (український) поета, мовознавця, перекладача у Воєводині (нині – Сербія)

18

18–22 Дні заповідників і національних парків

Міжнародний день пам’яток і визначних місць

День пам’яток історії та культури

19

150 років від дня народження Фелікса Михайловича Блуменфельда (1863–1931), українського та російського піаніста, диригента, композитора

20

День довкілля

110 років від дня народження Гео (Юрій) Даниловича Шкурупія (1903–1937), українського письменника

21

100 років від дня народження Василя Івановича Агібалова (1913–2002), українського скульптора, педагога

22

Міжнародний день рідної Землі

200 років від дня народження Йоргена Енгебретсена Му (Мое) (1813–1882), норвезького фольклориста, письменника

190 років від дня народження Василя Степановича Ільницького (1823–1895), українського письменника, історика, театрального критика, педагога, культурного діяча

23

Всесвітній день книги і авторського права

90 років від дня народження Василя Сидоровича Земляка (справж. – Вацик) (1923–1977), українського прозаїка, кінодраматурга

24

210 років від дня народження Олександра Васильовича Духновича (1803–1865), українського письменника, педагога, просвітителя, культурного діяча

90 років від дня народження Івана Федоровича Лещенка (1923), українського

перекладача

25

100 років із дня смерті Михайла Михайловича Коцюбинського (1864–1913), українського письменника, культурного та громадського діяча

26

Міжнародний день інтелектуальної власності

День Чорнобильської трагедії (1986)

210 років від дня народження Івана Григоровича Кульжинського (Кулжинський) (1803–1884), українського та російського письменника, літературознавця, етнографа

28

Вхід Господній у Єрусалим (Вербна неділя)

Всесвітній день охорони праці

День охорони праці

29

Всесвітній день споріднених міст

75 років від дня народження Олександра Несторовича Мушкудіані (1938), українського та грузинського літературознавця, перекладача

30

140 років від дня народження Василя Юрійовича Чаговця (1873–1941), українського фізіолога

130 років від дня народження Ярослава Гашека (1883–1923), чеського письменника

ТРАВЕНЬ

1

1–2 День міжнародної солідарності трудящих

3

Всесвітній день свободи преси

День Сонця

110 років від дня народження Олександра Васильовича Попова (1903–1962), українського селекціонера

4

170 років від дня народження Федора Євгеновича Корша (1843–1915), українського та російського філолога, перекладача

125 років від дня народження Миколи Олексійовича Грінченка (1888–1942), українського музикознавця, фольклориста, мистецтвознавця

5

Світле Христове Воскресіння. Великдень

Міжнародний день акушерства

200 років від дня народження Серена Кіркегора (1813–1855), данського філософа, теолога, письменника

100 років від дня народження Євгена (Орест) Івановича Садовського (1913–?), українського актора, хормейстера, педагога (США)

6

День Великомученика Георгія Побідоносця

150 років від дня народження Володимира Івановича Сокальського (1863–1919), українського композитора, музичного критика

7

180 років від дня народження Йоганнеса Брамса (1833–1897), німецького композитора, піаніста, диригента

110 років від дня народження Миколи Олексійовича Заболоцького (1903–1958), російського поета, перекладача

100 років від дня народження Ірини Остапівни Гоменюк (1913–1989), української майстрині народного декоративного розпису

8

8–9 Дні пам’яті та примирення, присвячені пам’яті жертв Другої світової війни

Міжнародний день Червоного Хреста та Червоного Півмісяця

80 років від дня народження Михайла Сауловича Туровського (1933), українського

графіка, живописця (США)

9

День Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.

80 років від дня народження Романа Васильовича Андріяшика (1933–2000), українського письменника

10

110 років від дня народження Ольги Іванівни Рубчаківни (за чоловіком – Юра) (1903–1981), української актриси

11

100 років від дня народження Андрія Борисовича Сєверного (1913–1987), українського та російського астрофізика

12

День матері

210 років від дня народження Юстуса Лібіха (1803–1873), німецького хіміка

125 років від дня народження Варвари Павлівни Адріанової-Перетц (1888–1972), українського та російського літературознавця, текстолога, бібліографа, педагога

80 років від дня народження Андрія Андрійовича Вознесенського (1933–2010), російського поета

13

230 років від дня створення (1783) Чорноморського флоту

14

120 років від дня народження Олександра Йосиповича Дейча (1893–1972), українського та російського письменника, літературознавця, театрознавця, перекладача

100 років від дня народження Ігоря Костецького (справж. – Ігор В’ячеславович Мерзляков) (1913–1983), українського драматурга, історика літератури, перекладача

15

Міжнародний день родини (сім'ї)

140 років від дня народження Павла Петровича Скоропадського (1873–1945), українського державного та політичного діяча, воєначальника (гетьман України (1918))

17

Всесвітній день телекомунікації та інформації

140 років від дня народження Анрі Барбюса (1873–1935), французького письменника, громадського діяча

18

День мучениці Ірини

Міжнародний день музеїв

День Європи

День науки

День скорботи і пам’яті жертв депортації кримськотатарського народу (1944)

140 років від дня народження Миколи Адріановича Прахова (1873–1957), українського та російського художника, мистецтвознавця

110 років від дня народження Миколи Сергійовича Полякова (1903–1991), українського вченого у галузі гірничої механіки

19

Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва

День пам’яті жертв політичних репресій

20

Всесвітній день метролога

День банківських працівників

21

Всесвітній день культурного різноманіття в ім’я діалогу та розвитку

100 років від дня народження Романа Юліановича Сельського (1903–1990), українського живописця, педагога

22

День Миколи Весняного

Міжнародний день біологічного різноманіття

200 років від дня народження Вільгельма Ріхарда Вагнера (1813–1883), німецького композитора, диригента, музичного теоретика

100 років від дня народження Микити Володимировича Богословського (1913–2004), російського композитора, диригента, піаніста, літератора

23

130 років від дня народження Христини Дмитрівни Литвиненко-Волторніст (1883–1978), української народної поетеси, бандуристки

24

День Рівноапостольних Кирила та Мефодія

День слов’янської писемності і культури

25

25–31 – Тиждень солідарності з народами несамоврядних територій

День працівників видавництв, поліграфії і книгорозповсюдження

День Африки

110 років від дня народження Якова Григоровича Фейгіна (1903–1973), українського економіста

100 років від дня народження Суламіфи Мойсеївни (Мовшевна) Цибульник (1913–1996), українського кінорежисера

26

День Незалежності Грузії

День хіміка

27

310 років із часу (1703) заснування Санкт-Петербурга

100 років від дня народження Валентина Костянтиновича Лагоди (справж. – Лагодзинський) (1913–1991), українського поета, гумориста, сатирика

28

Національне свято Азербайджанської Республіки. День Республіки (1918)

День прикордонника

140 років від дня народження Ольги Дмитрівни Форш (1873–1961), російської письменниці

130 років від дня народження Олександра Олександровича Весніна (1883–1959), українського та російського архітектора

29

Міжнародний день миротворців ООН

140 років від дня народження Костянтина Максимовича Зіньківського (1873–1959), українського поета, педагога

31

Всесвітній день боротьби з тютюнопалінням

ЧЕРВЕНЬ

1

Міжнародний день захисту дітей

День захисту дітей

2

День працівників місцевої промисловості

День працівників водного господарства

3

170 років від дня народження Климента Аркадійовича Тімірязєва (1843–1920), російського природодослідника (один із основоположників російської школи фізіології рослин)

4

Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії

150 років від дня народження Владислава Владиславовича Городецького (повне ім’я – Лєшек Дезидерій Владислав Городецький) (1863–1930), українського та польського архітектора, підприємця, мецената

5

Всесвітній день навколишнього середовища

290 років від дня народження Адама Сміта (1723–1790), шотландського економіста, філософа

6

День журналіста

110 років від дня народження Арама Ілліча Хачатуряна (1903–1978), вірменського композитора, диригента, педагога

8

Всесвітній день океанів

9

День працівників легкої промисловості

125 років від дня народження Олександра Алоїзовича Янати (1888–1938), українського ботаніка

10

110 років від дня народження Микити Михейовича Шумила (1903–1982), українського письменника, перекладача, сценариста

100 років від дня народження Тихона Миколайовича Хрєннікова (1913–2007), російського композитора, громадського діяча

11

130 років від дня народження Михайла Тершаковця (1883–1978), українського літературознавця (США)

12

День працівника фондового ринку

13

Вознесіння Господнє

240 років від дня народження Томаса Юнга (Янг) (1773–1829), англійського фізика, астронома

150 років від дня народження Марії Миколаївни Грінченко (1863–1928), української письменниці, перекладача, педагога

100 років від дня народження Анатолія Хомича Іллічевського (1913–1992), українського літературознавця, бібліографа, перекладача

14

Всесвітній день донорів крові

230 років із дня (1783) заснування міста Севастополь

15

175 років від дня народження Йосипа Сильвестровича Вітошинського (1838–1901), українського хорового диригента

16

День медичного працівника

140 років від дня народження Антоніни Василівни Неждановї (1873–1950), російської співачки

17

Всесвітній день боротьби з опустелюванням і засухами

150 років від дня народження Ружени Єсенської (1863–1940), чеської письменниці, перекладача

110 років від дня народження Михайла Аркадійовича Свєтлова (справж. – Шейнкман) (1903–1964), російського поета

20

Всесвітній день біженців

160 років від дня народження Олександра Пилиповича Мишуги (1853–1922), українського співака, педагога

22

Початок Великої Вітчизняної війни (1941–1945 рр.)

День Скорботи і вшанування пам’яті жертв війни в Україні

90 років від дня народження Анатолія Георгійовича Решетникова (справж. – Решетченко) (1923), українського та російського актора

23

День Святої Трійці

День державної служби ООН

День державної служби

125 років від дня народження Олександра Йосиповича Гавронського (1888–1958), українського та російського режисера театру і кіно, математика, філософа

110 років від дня народження Марії Іванівни Сельської (1903–1980), українського живописця

24

140 років від дня народження Івана Матвійовича Стешенка (1873–1918), українського літературознавця, письменника

100 років від дня народження Василя Сергійовича Будника (1913–2007), українського вченого у галузі ракетобудування та космічної техніки

25

День митної служби України

26

Міжнародний день на підтримку жертв тортур

Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотичними засобами та їхнім незаконним обігом

100 років від дня народження Петра Юрійовича Мірчука (1913–1999), українського політичного діяча, історика, журналіста

27

27–28 350 років тому (1663) відбулась Чорна Рада

180 років від дня народження Владислава Івановича Заремби (1833–1902), українського та польського композитора, піаніста, педагога

28

День Конституції України (1996)

30

День молоді

День молодіжних та дитячих громадських організацій

150 років від дня народження Ріхарда Веттштейна (1863–1931), австрійського ботаніка

ЛИПЕНЬ

1

День архітектури України

2

День працівника державної податкової служби України

125 років від дня народження Сергія Олексійовича Бугославського (1888–1946), українського та російського літературознавця, музикознавця, композитора

3

День Незалежності Республіки Білорусь

130 років від дня народження Франца Кафки (1883–1924), австрійського письменника

110 років від дня народження Василя Михайловича Хмелюка (1903–1986), українського живописця, поета (Франція)

4

День судового експерта

150 років від дня народження Юліана Івановича Панькевича (1863–1933), українського живописця, графіка

6

Міжнародний день кооперативів

7

Різдво пророка Івана Хрестителя. День Івана Купала

90 років тому (1923) у Празі було засновано Український високий педагогічний інститут ім. М. Драгоманова

150 років від дня народження Володимира Леонідовича Дурова (1863–1934), російського артиста цирку

25 років із дня заснування (1988) Української Гельсінської Спілки

8

День родини

75 років від дня народження Леся (Леонід) Степановича Танюка (1938), українського режисера, театрознавця, перекладача, громадського діяча

11

Всесвітній день народонаселення

12

День Святих первоверховних апостолів Петра і Павла

200 років від дня народження Клода Бернара (1813–1878), французького фізіолога, патолога

13

75 років від дня народження Мирослава Михайловича Скорика (1938), українського композитора

14

День рибалки

15

160 років від дня народження Марії Миколаївни Єрмолової (1853–1928), російської актриси

16

День бухгалтера

У цей день (1990) Верховною Радою УРСР було прийнято Декларацію про державний суверенітет України

120 років від дня народження Данила Порфировича Демуцького (1893–1954), українського кінооператора

18

80 років від дня народження Євгена Олександровича Євтушенка (1933), російського

поета, перекладача, публіциста

19

120 років від дня народження Володимира Володимировича Маяковського (1893–1930), російського поета

21

День працівників металургійної і гірничодобувної промисловості

100 років від дня народження Самуїла Йосиповича Альошина (справж. – Самуїл Йосипович Котляр) (1913–2008), російського драматурга

75 років від дня народження Нані Георгіївни Брегвадзе (1938), грузинської співачки

23

День Преподобного Антонія Печерського

24

День Святої рівноапостольної княгині Ольги

210 років від дня народження Адольфа Шарля Адана (1803–1856), французького композитора

180 років від дня народження Петра Івановича Перемежка (1833–1894), українського гістолога

26

Собор Архангела Гавриїла

100 років від дня народження Олега Володимировича Килимника (1913–2001), українського критика, літературознавця

27

160 років від дня народження Володимира Галактіоновича Короленка (1853–1921), російського письменника, публіциста, громадського діяча

110 років від дня народження Миколи Костянтиновича Черкасова (1903–1966), російського актора театру і кіно

28

День рівноапостольного князя Володимира Великого – хрестителя Київської Русі

День хрещення Київської Русі – України

День працівників торгівлі

День флоту України

90 років від дня народження Володимира Павловича Басова (1923–1987), російського актора, кінорежисера, сценариста

75 років від дня народження Валентини Федорівни Калиновської (1938), української артистки балету

30

150 років тому (1863) було видано Валуєвський циркуляр – розпорядження міністра внутрішніх справ Російської імперії П. Валуєва про заборону друкувати українською мовою наукові, навчальні та релігійні книги

150 років від дня народження Генрі Форда (1863–1947), американського промисловця, конструктора

110 років від дня народження Веніаміна Іольовича Гутянського (1903–1956), єврейського поета, перекладача

31

75 років від дня народження Роберта Робертовича Стуруа (1938), грузинського режисера

СЕРПЕНЬ

1

110 років від дня народження Григорія Йосиповича Майфета (1903–1975), українського літературознавця, критика

100 років із дня смерті Лесі Українки (справж. – Лариса Петрівна Косач-Квітка) (1871–1913), української поетеси, перекладача, громадської діячки

2

День пророка Іллі

День аеромобільних військ

125 років від дня народження Костя Буревія (справж. – Костянтин Степанович Буровій) (1888–1934), українського письменника, публіциста, театрознавця

3

180 років від дня народження Омеляна Михайловича Огоновського (1833–1894), українського літературознавця, педагога

4

День Повітряних Сил Збройних Сил України

5

110 років від дня народження Бориса Романовича Гмирі (1903–1969), українського співака

6

День пам’яті мучеників благовірних князів Бориса і Гліба

100 років від дня народження Бориса Спиридоновича Буряка (1913–1993), українського літературознавця, письменника, кінознавця

8

День військ зв’язку

9

День великомученика Пантелеймона-цілителя

75 років від дня народження Леоніда Даниловича Кучми (1938), українського державного та політичного діяча (Президент України (1994–2004))

10

200 років від дня народження Якова Петровича Бальмена (де Бальмен) (1813–1845), українського художника-аматора, літератора

11

День працівників ветеринарної медицини

День будівельника

14

Винесення чесних древ Животворчого Хреста Господнього. Перший Спас (Маковей або Спас на воді)

140 років від дня народження Івана Боберського (1873–1947), українського громадського діяча, педагога

15

День археолога

16

80 років від дня народження Анатолія Тимофійовича Авдієвського (1933), українського хорового диригента, композитора, педагога

18

125 років від дня народження Івана Калениковича Українця (1888–1945), українського художника, майстра розпису на фарфорі

80 років від дня народження Белли Андріївни Руденко (1933), української та російської співачки

19

Преображення Господнє (Яблучний Спас або Другий Спас)

День пасічника

130 років від дня народження Габріель Боньор Шанель (Коко Шанель) (1883–1971), французького модельєра (засновниця будинку моди Шанель)

100 років від дня народження Івана Савича Шевченка (1913–1994), українського художника театру

20

170 років із дня смерті Григорія Федоровича Квітки-Основ'яненка (справж. – Квітка) (1778–1843), українського письменника, культурно-громадського діяча

21

125 років від дня народження Володимира Антоновича Гадзінського (1888–1932), українського письменника

100 років від дня народження Віктора Сергійовича Розова (1913–2004), російського драматурга

23

День Державного Прапора України

125 років від дня народження Миколи Миколайовича Аркаса (1888–1938), українського актора, режисера

24

День Незалежності України (1991)

90 років від дня народження Віктора Михайловича Глушкова (1923–1982), українського вченого в галузі математики, кібернетики, обчислювальної техніки і систем управління

25

День шахтаря

80 років від дня заснування (1933) Київського інституту інженерів цивільної авіації ім. 60-річчя СРСР (нині – Національний авіаційний університет (НАУ))

26

100 років від дня народження Олександра Борисовича Чаковського (1913–1994), російського письменника, громадського діяча

27

День Незалежності Республіки Молдова

110 років від дня народження Григорія (Григор) Леонідовича Лужницького (1903–1990), українського письменника, драматурга, публіциста, літературознавця, перекладача

110 років від дня народження Наталії Іллівни Сац (1903–1993), російського режисера, театрального діяча

28

Успіння Пресвятої Владичиці нашої Богородиці і Приснодіви Марії (Перша Пречиста)

150 років від дня народження Володимира Фердинандовича Кміцикевича (1863–1942), українського філолога, перекладача, лексикографа, педагога

100 років від дня народження Віри Іларіонівни Свєнціцької (1913–1991), українського мистецтвознавця

90 років від дня народження Якима Прохоровича Запаска (1923–2007), українського мистецтвознавця

31

День Незалежності Киргизької Республіки

День авіації

120 років від дня народження Нестора Остаповича Нижанківського (1893–1940), українського композитора, піаніста, музичного критика

ВЕРЕСЕНЬ

1

День Незалежності Республіки Узбекистан

День знань

День підприємця

Початок Другої світової війни (1939)

2

День нотаріату

5

130 років від дня народження Євгена Форостини (1883–1951), українського композитора, педагога, диригента

90 років від дня народження Грицька (Григорій) Пилиповича Бойка (1923–1978), українського поета

6

150 років від дня народження Дмитра Олександровича Граве (1863–1939), українського математика (творець першої великої математичної школи)

100 років від дня народження Миколи Костянтиновича Шила (1913–1982), українського архітектора

8

Міжнародний день солідарності журналістів

Міжнародний день письменності

День танкістів

День працівників нафтової, газової та нафтопереробної промисловості

100 років від дня народження Михайла Семеновича Улановського (1913–1991), українського художника театру

90 років від дня народження Расула Гамзатовича Гамзатова (1923–2003), аварського поета, громадського діяча

9

День Незалежності Республіки Таджикистан

100 років від дня народження Олександра Романовича Мазуркевича (1913–1995), українського літературознавця, педагога

100 років тому (1913) в Києві вперше було виконано Нестерову петлю – «мертву петлю» – фігуру вищого пілотажу (названо за прізвищем П. М. Нестерова, який вперше її здійснив)

10

130 років від дня народження Дмитра Івановича Донцова (1883–1973), українського публіциста, політичного діяча, літературного критика

110 років від дня народження Яреми Йосиповича Стадника (1903–1946), українського актора, співака, режисера

11

Усікновення глави Пророка, Предтечі і Хрестителя Господнього Іоанна

70 років тому (1943) засновано Державний український народний хор (нині – Національний заслужений академічний український народний хор ім. Г. Г. Верьовки)

12

110 років тому (1903) у Полтаві відкрито пам’ятник І. П. Котляревському

14

День фізичної культури і спорту

День українського кіно

15

Міжнародний день демократії

День працівника лісу

400 років від дня народження Франсуа де Ларошфуко (1613–1680), французького письменника, філософа-моралiста

16

Міжнародний день збереження озонового шару

17

День рятівника

160 років від дня народження Михайла Івановича Павлика (1853–1915), українського письменника, публіциста, громадського діяча

19

100 років від дня народження Федора Опанасовича Самусєва (1913–1985), українського живописця

20

90 років від дня народження Олександра Олександровича Сизоненка (1923), українського письменника

75 років від дня народження Наталії Василівни Лотоцької (1938–2007), української актриси

21

Різдво Пресвятої Владичиці нашої Богородиці і Приснодіви Марії (Друга Пречиста)

Міжнародний день миру

День винахідника і раціоналізатора

День фармацевтичного працівника

22

День партизанської слави

День машинобудівника

25

75 років від дня народження Ігоря Петровича Ґерети (1938–2002), українського мистецтвознавця, археолога

26

Європейський день мов

125 років від дня народження Любові Михайлівни Гаккебуш (1888–1947), української актриси

125 років від дня народження Томаса Стернза Еліота (1888–1965), англо-американського поета, драматурга, критика, Нобелівського лауреата (1948)

27

Воздвиження Чесного і Животворчого Хреста Господнього

Всесвітній день туризму

День туризму

28

100 років від дня народження Георгія Олександровича Товстоногова (1913–1989), російського режисера, педагога, теоретика театру

350 років із дня смерті Якима Семеновича Сомка (?–1663), наказного гетьмана Лівобережної України

29

100 років від дня народження Стенлі Креймера (Крамер) (1913–2001), американського кінорежисера, продюсера

100 років від дня народження Теодора Дмитровича Микитина (1913–1995), українського письменника, бібліографа

30

День мучениць Віри, Надії, Любові та матері їх Софії

Всеукраїнський день бібліотек

День усиновлення

100 років від дня народження Льва Івановича Антропова (1913–1994), українського хіміка

Останній тиждень вересня – Всесвітній день моря

ЖОВТЕНЬ

1

Міжнародний день музики

Міжнародний день людей похилого віку

День ветерана

2

Міжнародний день боротьби проти насилля

70 років від дня народження Богдана Михайловича Стельмаха (1943), українського драматурга, поета, перекладача

5

Всесвітній день вчителів

300 років від дня народження Дені Дідро (1713–1784), французького філософа, просвітителя, письменника

90 років від дня народження Володимира Васильовича Канівця (1923), українського письменника

6

День працівників освіти

8

День юриста

190 років від дня народження Івана Сергійовича Аксакова (1823–1886), російського письменника-публіциста, громадського діяча

9

Міжнародний день поштової служби

200 років від дня народження Миколи Володимировича Станкевича (1813–1840), російського громадського діяча, філософа-ідеаліста, поета

10

Всесвітній день охорони психічного здоров’я

День працівників стандартизації та метрології

200 років від дня народження Джузеппе Фортуніно Франческо Верді (1813–1901), італійського композитора

13

Міжнародний день зменшення ризику природних катастроф

День художника

День працівників державної санітарно-епідеміологічної служби

200 років від дня народження Віктора Іпатійовича Аскоченського (1813–1879), російського письменника, історика, журналіста

125 років від дня народження Михайла Яковича Калиновича (1888–1949), українського мовознавця, літературознавця

90 років від дня народження Михайла Івановича Сікорського (1923–2011), українського історика, краєзнавця

14

Покрова Пресвятої Богородиці

День Українського козацтва

16

Всесвітній день продовольства

17

Міжнародний день боротьби за ліквідацію бідності

19

День Апостола Фоми

День працівників целюлозно-паперової промисловості

20

День працівників харчової промисловості

130 років від дня народження Якова Степановича Степового (справж. – Якименко) (1883–1921), українського композитора, публіциста, музичного критика, педагога

21

180 років від дня народження Альфреда Бернгарда Нобеля (1833–1896), шведського інженера-хіміка, підприємця

125 років від дня народження Миколи Васильовича Здобнова (1888–1942), російського бібліографа, книгознавця

22

100 років від дня народження Василя Івановича Свиди (1913–1989), українського

скульптора

23

120 років від дня народження Пилипа Омеляновича Козицького (1893–1960), українського композитора, педагога, музично-громадського діяча

24

Всесвітній день розвитку інформації

День Організації Об’єднаних Націй

25

175 років від дня народження Жоржа Бізе (Александр Сезар Леопольд) (1838–1875), французького композитора

170 років від дня народження Гліба Івановича Успенського (1843–1902), російського письменника

100 років від дня народження Дмитра Васильовича Франька (1913–1982), українського актора

100 років від дня народження Олекси (Олексій) Івановича Гуреїва (1913–1999), українського письменника

27

27–28 День Незалежності Туркменістану

День автомобіліста і дорожника

28

День визволення України від фашистських загарбників

31

День Апостола і Євангеліста Луки

160 років від дня народження Миколи Івановича Кибальчича (1853–1881), українського винахідника

ЛИСТОПАД

3

День інженерних військ

День ракетних військ і артилерії

День працівника соціальної сфери

4

День Казанської ікони Божої Матері

День залізничника

5

190 років від дня народження Якова Івановича Щоголева (Щоголів) (1823–1898), українського поета

6

Міжнародний день запобігання експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів

70 років тому (1943) було визволено Київ від німецько-фашистських загарбників

7

100 років від дня народження Альбера Камю (1913–1960), французького письменника, філософа

8

130 років від дня народження Остапа Луцького (1883–1941), українського поета, критика, перекладача, громадсько-політичного діяча

125 років від дня народження Нестора Івановича Махна (Міхненко) (1888–1934), українського повстанського отамана

9

День Преподобного Нестора-Літописця Київського

День української писемності та мови

10

520 років від дня народження Парацельса (справж. – Філіпп Аврелій Теофраст Бомбаст фон Гогенгейм) (1493–1541), німецького природознавця, лікаря

125 років від дня народження Андрія Миколайовича Туполєва (1888–1972), російського авіаконструктора

80 років від дня народження Параски Петрівни Хоми (1933), української майстрині народного розпису

12

180 років від дня народження Олександра Порфирійовича Бородіна (1833–1887), російського композитора, вченого-хіміка, медика

13

100 років від дня народження Германа Леонтійовича Жуковського (1913–1976), українського композитора

14

Всесвітній день боротьби із захворюванням на цукровий діабет

70 років від дня народження Ніли Валеріївни Крюкової (1943), української актриси, майстра художнього слова

70 років від дня народження Раїси Опанасівни Кириченко (1943–2005), української співачки

16

Міжнародний день толерантності

День працівників радіо, телебачення та зв’язку

225 років від дня народження Дмитра Миколайовича Бантиш-Каменського (1788–1850), українського та російського історика, археографа

17

День студента

День працівників сільського господарства

150 років від дня народження Єгора Кузьмича Рєдіна (1863–1908), українського та російського історика мистецтва, археолога

18

День проголошення Латвійської Республіки

19

День скловиробника

День працівників гідрометеорологічної служби

170 років від дня народження Ріхарда Авенаріуса (1843–1896), швейцарського філософа

100 років від дня народження Германа Васильовича Троїцького (1913–1992), українського біохіміка

20

Всесвітній день дитини

День індустріалізації Африки

21

Собор Архистратига Михаїла

Всесвітній день телебачення

75 років від дня народження Михайла Кузьмовича Наєнка (1938), українського літературознавця

22

110 років від дня народження Олександра Максимовича Бойченка (1903–1950), українського письменника, громадського діяча

23

День пам’яті жертв голодоморів

130 років від дня народження Миколи Федоровича Яшека (1883–1966), українського бібліографа

25

Міжнародний день боротьби з насильством проти жінок

175 років від дня народження Івана Семеновича Нечуя-Левицького (справж. – Левицький) (1838–1918), українського письменника

26

Святителя Іоанна Золотоустого

27

150 років від дня народження Ольги Юліанівни Кобилянської (1863–1942), української письменниці, громадсько-культурної діячки

30

110 років від дня народження Георгія Олександровича Авенаріуса (1903–1958), українського та російського кінознавця

100 років від дня народження Григорія Прокоповича Донця (1913–1985), українського поета

Цього місяця виповнюється:

100 років тому (1913) засновано Київську консерваторію ім. П. І. Чайковського (нині – Національна музична Академія України імені П. І. Чайковського)

ГРУДЕНЬ

1

Всесвітній день боротьби зі СНІДом

День працівників прокуратури

100 років від дня народження Георгія Іларіоновича Майбороди (1913–1992), українського композитора

100 років від дня народження Платона Микитовича Воронька (1913–1988), українського поета

2

Міжнародний день боротьби за скасування рабства

140 років від дня народження Омеляна Терлецького (1873–1958), українського історика, педагога, громадського діяча

3

Міжнародний день інвалідів

4

Введення в храм Пресвятої Богородиці. Третя Пречиста

140 років від дня народження Михайла Михайловича Могилянського (1873–1942), українського письменника, публіциста, літературознавця, перекладача

5

Міжнародний день волонтерів

День працівників статистики

210 років від дня народження Федора Івановича Тютчева (1803–1873), російського поета

90 років від дня народження Володимира Федоровича Тендрякова (1923–1984), російського письменника

6

День Збройних Сил України

320 років від дня народження Миколи Даниловича Ханенка (1693–1760), політичного та державного діяча Гетьманщини, дипломата, мемуариста

110 років від дня народження Миколи Філаретовича Колесси (1903–2006), українського композитора, диригента, педагога

7

День Великомучениці Катерини

Міжнародний день цивільної авіації

День місцевого самоврядування

9

Міжнародний день боротьби з корупцією

150 років від дня народження Бориса Дмитровича Грінченка (1863–1910), українського письменника, літературознавця, лексикографа, етнографа, історика, публіциста, педагога, громадсько-культурного діяча

10

День захисту прав людини

11

Міжнародний день гір

210 років від дня народження Гектора Берліоза (1803–1869), французького композитора, диригента, музичного критика

170 років від дня народження Роберта Коха (1843–1910), німецького мікробіолога

140 років із часу заснування (1873) Наукового Товариства ім. Т. Шевченка (НТШ)

130 років від дня народження Андрія Опанасовича Сапєгіна (1883–1946), українського ботаніка, селекціонера

12

День Сухопутних військ України

150 років від дня народження Едварда Мунка (1863–1944), норвезького живописця, графіка

13

День Апостола Андрія Первозванного

140 років від дня народження Валерія Яковича Брюсова (1873–1924), російського письменника

120 років від дня народження Миколи Григоровича Хвильового (справж. – Фітільов) (1893–1933), українського поета, прозаїка, публіциста, критика

14

День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС

15

День працівників суду

430 років від дня смерті Івана Федорова (Іван Федорович Москвитін) (1525–1583), засновника книгодрукування в Росії та Україні

16

День Незалежності Республіки Казахстан

17

День Великомучениці Варвари

120 років від дня народження Корнила Ластівки (1893–1975), українського письменника, фольклориста

18

Міжнародний день мігрантів

19

День святителя Миколая Чудотворця

День адвокатури

100 років від дня народження Миколи Михайловича Амосова (1913–2002), українського хірурга

75 років від дня народження Валерії Василівни Врублевської (1938), української письменниці, перекладача, драматурга

20

День міліції

22

День Зачаття праведною Анною Пресвятої Богородиці

День працівників дипломатичної служби

День енергетика

180 років від дня народження Марка Вовчка (справж. – Марія Олександрівна Вілінська) (1833–1907), української та російської письменниці

24

День працівників архівних установ

29

200 років від дня народження Карела Сабіни (1813–1877), чеського письменника

за матеріалами Національної Парламентської бібліотеки України